

Dokumentets rubrik Tillämpningsanvisningar för OPF-KR 25 och PBF	Diarienummer STK 2025-682	Datum för utskrift
Organisation Malmö stad	Dokumentägare, beslutad av Kommunstyrelsens arbetsgivarutskott	Datum för beslut 2018-09-25 Rev. 2020-01-28 Rev. 2025-05-13

Tillämpningsanvisningar för

Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda, OPF-KR 25

Bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda, PBF

1. Inledning och allmänt

Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda, OPF-KR 25, har antagits av kommunfullmäktige den 27 mars 2025 och gäller från och med den 1 januari 2025. Bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda, PBF, har antagits av kommunfullmäktige den 25 september 2002. Dessa tillhörande tillämpningsanvisningar har antagits av kommunstyrelsens arbetsgivarutskott den 13 maj 2025.

Tillämpningsanvisningarna syftar till att precisera och underlätta tillämpningen av OPF-KR 25 och PBF. Anvisningarna innehåller även en sammanfattning av gällande förmåner och villkor.

Enligt beslut av kommunfullmäktige är kommunstyrelsens arbetsgivarutskott Malmö stads pensionsmyndighet och svarar för tolkning och tillämpning av bestämmelserna.

Stadskontoret fastställer administrativa rutiner avseende anmälning av avgångsersättning, omställningsvederlag, omställningsstöd och pension. HR-service verkställer utbetalning av avgångsersättning, omställningsvederlag, och omställningsstöd. KPA är Malmö stads pensionsadministratör och utbetalar pension.

1.1 Definitioner

Med heltidspolitik avses förtroendevalda vars uppdrag omfattar heltid.

Med deltidspolitik avses förtroendevalda vars uppdrag är på deltid men omfattar minst 40 procent av heltid (uppdrag på betydande del av heltid).

Med fritidspolitik avses förtroendevalda vars uppdrag omfattar mindre än 40 procent av heltid.

Varje ny mandatperiod betraktas som ett nytt tillträde av uppdrag.

1.2 Omfattning

OPF-KR 25 och PBF gäller endast förtroendevald som avses i 4 kap 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag i Malmö stad.

OPF-KR 25

Bestämmelserna enligt OPF-KR 25 tillämpas för förtroendevald som väljs för första gången från och med den 1 januari 2025 och senare samt för de som tidigare omfattats av OPF-KL 14 och OPF-KL 18.

Pensionsbestämmelserna enligt OPF-KR 25 gäller alla förtroendevalda med *undantag* av dem som vid tillträdet av uppdrag i Malmö stad har rätt att uppbära pension enligt PBF eller annat motsvarande regelverk, på grund av uppdrag hos Malmö stad, eller har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

Pensionsmyndigheten kan i enskilt fall besluta att OPF-KR 25 ändå ska gälla, och bestämmer i så fall villkoren för detta.

Vid beslut om vilken bestämmelse som är tillämpligt för respektive förtroendevald bortses från nuvarande eller tidigare uppdrag hos andra huvudmän än Malmö stad. Pensionsmyndigheten kan i undantagsfall besluta, efter ansökan från förtroendevald, att uppdragstid hos annan huvudman än Malmö stad ska tillgodoräknas för OPF-KR 25.

Förtroendevald som i tidigare uppdrag i Malmö stad omfattats av PBF och övergår till att vara fritidspolitiker utan att ha rätt till pension enligt PBF, kommer som fritidspolitiker istället att omfattas av OPF-KR 25. Det är därefter inte möjligt att återgå till att omfattas av PBF. I det fall fritidspolitiker önskar kvarstå att omfattas av PBF ska ansökan om detta ställas till pensionsmyndigheten.

Förtroendevald som i tidigare uppdrag i Malmö stad omfattats av PBF och efter ett uppehåll återkommer till ett nytt uppdrag som hel- eller deltidspolitiker, omfattas även fortsättningsvis av PBF.

PBF

Bestämmelser enligt PBF gäller för förtroendevald som tillträtt ett uppdrag som hel- eller deltidspolitiker i Malmö stad före valet 2014 med *undantag* av dem som vid tillträdet av uppdrag i Malmö stad har rätt att uppbära pension enligt Pensionsreglemente för kommunala förtroendevalda, PRF-KL eller annat motsvarande regelverk, på grund av uppdrag hos Malmö stad, eller har uppnått 65 års ålder.

Pensionsmyndigheten kan i enskilt fall besluta att PBF ändå ska gälla, och bestämmer i så fall villkoren för detta.

1.3 Ansökan om förmåner och pension

För heltids- och deltidspolitiker ska skriftlig ansökan på anvisad blankett ställas till Stadskontoret. Fritidspolitiker ansöker skriftligen på anvisad blankett om pension enligt OPF-KR till HR-service. Ansökan görs i samband med avgång från uppdraget eller i samband med pension.

1.4 Uppgiftsskyldighet

Förtroendevald är skyldig att lämna de uppgifter Malmö stad begär och som behövs för att kunna bedöma rätten till samt beräkna förmåner. Utebliven uppgift enligt Malmö stads anvisningar medför att utbetalning inte sker eller att pågående utbetalning stoppas. Malmö stad kan komma att kräva att felaktigt utbetalt belopp återbetalas.

1.5 Information

I samband med hel- eller deltidspolitikers avgång från uppdrag, lämnas särskild information om rutiner för ansökan om pensions- och omställningsförmåner. Minst en gång per mandatperiod arrangeras ett informationsmöte för Malmö stads förtroendevalda.

2. Omställningsstöd enligt OPF-KR 25

Omställningsstöd enligt OPF-KR 25 syftar till att underlätta för förtroendevald vid övergång till arbetslivet. Det förutsätts att den förtroendevalde aktivt verkar för att hitta annan försörjning. Omställningsstöd innefattar aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd samt förlängt ekonomiskt omställningsstöd.

När längden på sammanhängande uppdragstid ska bedömas, anses inte föräldraledighet, ledighet för sjukdom eller liknande som avbrott i uppdragstiden.

2.1 Aktiva omställningsinsatser

Möjlighet till aktiva omställningsinsatser har den som vid avgången:

- innehar uppdrag på sammanlagt minst 40 procent i Malmö stad,
- har minst fyra års sammanhängande uppdragstid som hel- eller deltidspolitiker i Malmö stad och
- inte uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

Förtroendevald ansöker om typ av insats och anger kostnad. Kostnad för insatsen får uppgå till maximalt 1 prisbasbelopp. Pensionsmyndigheten fattar beslut i varje enskilt fall samt om innehåll och kostnad för den aktiva omställningsinsatsen. Förtroendevald som fått beviljat aktiva omställningsinsatser ska på begäran kunna styrka deltagande i aktiviteten som Malmö stad bekostat.

2.2 Ekonomiskt omställningsstöd

Rätt till ekonomiskt omställningsstöd, som utges i högst 3 år, har den som vid avgången:

- innehar uppdrag på sammanlagt minst 40 procent i Malmö stad,
- har minst ett års sammanhängande uppdragstid som hel- eller deltidspolitiker i Malmö stad och
- inte uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

Förtroendevald har rätt till tre månaders ekonomiskt omställningsstöd per fullgjort år i uppdraget. Under de två första åren är stödet 85 procent av tidigare årsarvode, och det tredje året 60 procent. Det ekonomiska omställningsstödet beräknas på den förtroendevaldes genomsnittliga månadsarvode gånger tolv under det senaste året.

Ekonomiskt omställningsstöd kan som längst betalas ut till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder. Den tidsperiod som förtroendevald har rätt till ekonomiskt omställningsstöd börjar löpa dagen efter avgången från det uppdrag som gett rätt till förmånen. Uttaget av det ekonomiska omställningsstödet kan inte skjutas upp.

Förtroendevald som beviljats ekonomiskt omställningsstöd ska var 6:e månad skriftligen redovisa de aktiviteter som genomförts i syfte att hitta annan försörjning. Redovisningen ska ställas till Pensionsmyndigheten. I det fall redovisning inte inkommer enligt anvisning, kan beslut fattas om att fortsatt ekonomiskt omställningsstöd inte utges.

Förtroendevald som beviljats ekonomiskt omställningsstöd ska även inlämna inkomstuppgift till Stadskontoret. Ekonomiskt omställningsstöd ska samordnas med förvärvsinkomst. Av förvärvsinkomsten undantas en tolfedel av ett prisbasbelopp per månad från samordning.

I det fall förtroendevald får nytt uppdrag med sammanlagt minst 40 procent i Malmö stad eller får uppdrag i riksdagen eller regeringen upphör det ekonomiska omställningsstödet.

2.3 Förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Rätt till förlängt ekonomiskt omställningsstöd har den som vid avgången:

- har uppdrag på sammanlagt minst 40 procent i Malmö stad,
- har minst åtta års sammanhängande uppdragstid i Malmö stad och
- inte uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan utbetalas från den tidigaste uttagsåldern för allmän pension och i direkt anslutning till att ekonomiskt omställningsstöd upphört. Stödet är 60 procent av tidigare arvode. Som längst kan det betalas ut till och med kalendermånaden innan den förtroendevalda uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder. Stödet beviljas och betalas ut för ett år i taget.

Förtroendevald som beviljats förlängt ekonomiskt omställningsstöd ska var 6:e månad skriftligen redovisa de aktiviteter som genomförts i syfte att hitta annan försörjning. Redovisningen ska ställas till Pensionsmyndigheten. I det fall redovisning inte inkommer enligt anvisning, kan beslut fattas om att fortsatt förlängt ekonomiskt omställningsstöd inte utges.

Förtroendevald som beviljats ekonomiskt omställningsstöd ska även inlämna inkomstuppgift till Stadskontoret. Det finns inget fribelopp vid samordning av förvärvsinkomst.

I det fall förtroendevald får nytt uppdrag med sammanlagt minst 40 procent i Malmö stad eller får uppdrag i riksdagen eller regeringen upphör det ekonomiska omställningsstödet.

2.4 Indragning eller minskning av omställningsstöd

Om Malmö stad återkallat ett uppdrag för förtroendevald med stöd av 4 kap 9 § Kommunallagen, kan pensionsmyndigheten besluta att inskränka rätten till eventuellt omställningsstöd. Pensionsmyndigheten kan också dra in det ekonomiska omställningsstödet för f.d. förtroendevald i det fall denne döms för brott som i aktivt uppdrag inneburit att Malmö stad återkallat uppdraget med stöd av 4 kap 9 § Kommunallagen.

Om förtroendevald under tiden med ekonomiskt omställningsstöd utför arbete utan ersättning eller mot låg ersättning, eller får annan ersättning än förvärvsinkomst, kan Malmö stad besluta att minska stödet med ett uppskattat inkomstbelopp som motsvarar den inkomst som kan anses vara skälig.

3. Pensionsbestämmelser enligt OPF-KR 25

Pensionsbestämmelserna enligt OPF-KR 25 gäller alla förtroendevalda med *undantag* av dem som vid tillträdet av uppdrag i Malmö stad har rätt att uppbära pension enligt PBF eller annat motsvarande regelverk, på grund av uppdrag hos Malmö stad, eller har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

Pensionsmyndigheten kan i enskilt fall besluta att OPF-KR 25 ändå ska gälla, och bestämmer i så fall villkoren för detta.

3.1 Ålderspension

Malmö stad sätter årligen av pensionsavgifter, beräknade på den förtroendevaldes pensionsgrundande årsinkomst, till en pensionsbehållning i kommunens balansräkning. Pensionsbehållningens värde ökas årligen med inkomstbasbeloppets utveckling. Om pensionsavgiften för ett kalenderår är mindre än 3 procent av inkomstbasbeloppet, betalas avgiften ut kontant året efter intjänandet i stället för att sättas av till en pensionsbehållning. Belopp under 200 kr utbetalas inte. Från och med år 2019 uppräknas nivån 200 kr årligen med förändringen av inkomstbasbeloppet.

Pensionsavgiften är 6 procent på den pensionsgrundande inkomsten upp till och med 7,5 inkomstbasbelopp. På de delar av den pensionsgrundande inkomsten som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp är pensionsavgiften 31,5 procent. Pensionsavgifterna gäller intill dess den förtroendevalde har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder. Därefter är pensionsavgiften 6 procent på hela den pensionsgrundande inkomsten.

Utbetalning av ålderspension kan ske tidigast från den tidpunkt då allmän pension kan utbetalas.

3.2 Efterlevandeskydd

Ålderspensionen innehåller ett efterlevandeskydd. Det innebär att pensionsbehållningen betalas ut till efterlevande. Efterlevandeskyddet kan väljas bort i samband med ansökan om ålderspension.

3.3 Familjeskydd

Förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid har rätt till familjeskydd. Familjeskydd kan betalas ut till efterlevande i samband med den förtroendevaldes dödsfall.

3.4 Sjukpension

Sjukpension utbetalas till förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid och som på grund av rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning avgår från uppdraget före mandatperiodens utgång.

Förtroendevald som avgår från uppdraget på grund av sjukdom har ett efterskydd i 270 kalenderdagar efter avgången. Efterskyddet innebär rätt till sjukpension om sjuk- eller aktivitetsersättning beviljas under efterskyddstiden. Rätten till efterskydd upphör om den förtroendevalde tillträder en anställning eller annat uppdrag, förenat med pensionsrätt. Under tid med sjukpension fortsätter Malmö stad att avsätta pensionsavgifter för ålderspension.

4. Pensionsbestämmelser enligt PBF

Bestämmelser enligt PBF gäller för förtroendevald som tillträtt ett uppdrag som hel- eller deltidspolitiker i Malmö stad före valet 2014 med *undantag* av dem som vid tillträdet av uppdrag i Malmö stad har rätt att uppbära pension enligt Pensionsreglemente för kommunala förtroendevalda, PRF-KL eller annat motsvarande regelverk, på grund av uppdrag hos Malmö stad, eller har uppnått 65 års ålder. För hel pension erfordras att den pensionsgrundande tiden är minst 12 år.

Pensionsmyndigheten kan i enskilt fall besluta att PBF ändå ska gälla, och bestämmer i så fall villkoren för detta.

4.1 Ålderspension

Rätt till ålderspension har förtroendevald som avgår tidigast månaden han eller hon fyller 65 år eller fram till samma tidpunkt haft rätt till visstidspension eller sjukpension enligt PBF.

Ålderspensionen kan tas ut först efter avgång från det pensionsgrundande uppdraget. Det avsätts ingen pensionsavgift då ålderspensionen är förmånsbestämd och beräknas på uppdragstidens längd och den pensionsgrundande inkomsten.

4.2 Sjukpension

Sjukpension utbetalas till förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid och som på grund av rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning avgår från uppdraget före mandatperiodens utgång.

Förtroendevald som avgår från uppdraget på grund av sjukdom har ett efterskydd i 270 kalenderdagar efter avgången. Efterskyddet innebär rätt till sjukpension om sjuk- eller aktivitetsersättning beviljas under efterskyddstiden. Rätten till efterskydd upphör om den förtroendevalde får nytt uppdrag eller anställning med pensionsrätt.

Sjukpensionen ska samordnas med socialförsäkringsförmåner och förvärvsinkomst.

4.3 Visstidspension

Rätt till visstidspension har förtroendevald som vid avgången har fyllt 50, men inte 65 år, och avgår vid mandatperiodens slut eller har innehaft sitt uppdrag i minst 36 kalendermånader eller innehaft uppdrag under två på varandra följande mandatperioder.

Visstidspensionen samordnas med förvärvsinkomst. Enligt beslut av pensionsmyndigheten den 27 oktober 2010 undantas 14 000 kr per månad av förvärvsinkomsten från samordning. Förtroendevald som beviljats visstidspension ska inlämna inkomstuppgift till KPA.

4.4 Efterlevandepension

Efterlevandepension kan betalas ut i form av efterlevandepension till vuxen, kompletterande änkepension och barnpension i samband med förtroendevalds dödsfall. Rätten till efterlevandepension finns både under tiden den förtroendevalde innehar sitt uppdrag och under tid med rätt till ålderspension, sjukpension eller visstidspension enligt PBF.

4.5 Livränta

Livränta utges till förtroendevald vid 65 år, om den förtroendevalde vid avgång innehaft ett pensionsgrundande uppdrag i minst tre år och vid avgångstillfället inte fyllt 50 år och därmed inte haft rätt till visstidspension.

5. Avgångsbestämmelser enligt PBF

Rätt till avgångsersättning har förtroendevald som vid avgången inte har fyllt 50 år och avgår vid mandatperiodens slut eller har innehaft sitt uppdrag i minst 36 kalendermånader eller innehaft uppdrag under två på varandra följande mandatperioder.

Avgångsersättning utbetalas beroende på uppdragstid och ålder vid avgången och dock längst 5 år. Under första utbetalningsåret är ersättningen 80% av årsarvodet vid avgången och därefter är ersättningen 70% av årsarvodet.

Avgångsersättning samordnas med förvärvsinkomst. Enligt beslut av pensionsmyndigheten den 27 oktober 2010 undantas 14 000 kr per månad av förvärvsinkomsten från samordning. Förtroendevald som beviljats avgångsersättning ska inlämna inkomstuppgift till Stadskontoret.

6. Omställningsvederlag

Omställningsvederlag utges till förtroendevald som omfattas av PBF eller tidigare gällande pensionsbestämmelser och som haft ett uppdrag på minst 40% av ett heltidsuppdrag och fullgjort förtroendeuppdraget under minst 12 månader i Malmö stad.

Omställningsvederlag utges under högst fyra månader beroende på uppdragstid och med ett belopp motsvarande den förtroendevaldes månadsarvode omedelbart före avgångstillfället. Omställningsvederlaget utges inte under den tid då visstidspension eller avgångsersättning utbetalas.

Gällande bestämmelser om omställningsvederlag beslutades i Kommunfullmäktige den 24 april 2014.